

Nr.43. Bērzu (Mazgramzdas) blodakmens (dobumakmens).

Koordinātes: 56°23,471,N, 021°37,156,E.

Adrese: Priekules pagasts, Priekules – Skolas šosejas labā pusē pie autobusu pieturas „Bērzi”, 6 km no Priekules, krūmos, 11,5 m no šosejas un 14 m no autobusu pieturas.

Tipoloģija: Bļodakmens.

Izmēri: 1,70 m garš, 1,45 m plats, 1,0 m augsts, apkārtmērs 5,00 m.

Ģeoloģiskais apraksts: Granītporfīrs – oranži brūngans, tumšos minerālus pārstāv kā biofīts, tā ragmānis. Tekstūra nevienmērīgi plankumaina, pamatmasas struktūra vidējgraudaina. Fenokristāli salīdzinoši reti un izvietoti nevienmērīgi. To izmēri līdz 2 cm caurmērā. Akmens virsma sadēdējusi, ir dažas nelielas plaisas. Akmens, domājams, pārvietots.

Kultūrvēsturiskais apraksts: Bļodakmeni atklājis arheologs Juris Urtāns 1991.gadā un to nosaucis par Mazgramzdas Bērzu dobumakmeni, un jaut tad norādījis, ka akmens ņemams valsts aizsardzībā. 2008.gadā joprojām tas nav ņemts valsts aizsardzībā, kaut gan nešaubīgi tas uzskatāms par senu dobumakmeni. Bļodveida dobuma diametrs augšmalā 40 – 41 cm, iekšpusē, apakšmalā 36 – 37 cm, dziļums nevienmērīgs no 5 līdz 10 cm, atkarībā pret malām. Dobumā iekaltās rievās platums apakšdaļā 2 – 3,5 cm, rievās dziļums attiecībā pret bļodas vidu – 2 – 4 cm. Dobuma attālumi no dobumakmens malām no 47 līdz 75 cm, kas liecina, ka akmens nav precīzi apdarināts. Dobums, kāds tas ir izkalts jeb atstāts, noteikti neder graudu malšanai. Sānmalu rievās bļodakmenim nav. Pie pašreizējā novietojuma R sānā, kur akmenim atšķelts gabals no sāna – četras kaluma vietas: 7 – 9 cm platas, 5 – 8 cm garas (augstas), 0,5 – 2,5 cm dziļas. Tā kā bļodakmens ir līdz galam neizkalts, iespējams, tas labi parāda bļodakmeņu izgatavošanas darbu secību, ka vispirms meistars ķēries pie dobuma veidošanas, malu apdari atstājot uz vēlāku laiku. Vairākkārt aprakstīts dažādā literatūrā.

Akmens apaugums: apsūnojums 70%.

Apkārtējā vide un pieejamība: Nav norādes zīmes, viegli pieejams un atrodams, jo atrodas ceļa malā. Iekļaujams tūrisma maršrutos kā interesants, nozīmīgs objekts.

Citas ziņas: Tā, kā pieļaujams, ka akmens neatrodas savā sākotnējā vietā, bet ir pārvietots, tad izvērtējot apkārtējo reljefu var secināt, ka tas nevar būt nostumts no laukiem R pusē, jo tur akmens atrodas 1 m no stāvas, 5 m augstas nogāzes. Drīzāk tas atstumts no Z puses (tura aug vairāki ozoli), vai A pusē esošās šosejas vietas. Tomēr diezgan ticams, ka akmens bijis turpat, tikai mēģinot kustināt, tas sašķiebt. Nereti dobumakmens norādīts kā piederīgs Gramzdas pagastam, bet tas atrodas Priekules pagasta teritorijā.